

Udskriftsdato: 19. december 2025

2012/1 BTB 13 (Gældende)

Betænkning over Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sproglov

Ministerium: Folketinget

Betænkning

over

Forslag til folketingsbeslutning om forberedelse af en dansk sproglov

[af Alex Ahrendtsen (DF) m.fl.]

1. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 23. oktober 2012 og var til 1. behandling den 30. november 2012. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Kulturudvalget.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

2. Indstillinger og politiske bemærkninger

Et *flertal* i udvalget (udvalget med undtagelse af DF) indstiller beslutningsforslaget til *forkastelse*.

Socialdemokratiets, Radikale Venstres og Socialistisk Folkepartis medlemmer af udvalget mener ikke, at der er behov for en overordnet lovgivning for det danske sprog.

Forslaget om en sproglov er tidligere blevet vurderet af et ekspertudvalg. De afleverede deres konklusion i 2008 i rapporten »Sprog til tiden«, og den var klar: En sproglov er ikke vejen til at udvikle, fastholde og styrke det danske sprog.

S, RV og SF mener derimod, at eventuelle initiativer og indsatser skal gennemføres på områder, hvor der kan identificeres konkrete behov.

Det danske sprog er en uundværlig del af vores hverdag, vores relationer, vores samfund og vores kultur, og partierne mener det er vigtigt, at det danske sprog skal bruges, udvikles og bevares. Samtidig er det vigtigt at styrke danskernes fremmedsprogskompetencer.

Den sprogpoltiske indsats i Danmark skal dermed ske på to fronter:

Vi skal ruste os til en verden, hvor informationer, uddannelser og netværk i stigende grad går over landegrænser og sproggrænser, og hvor fremmedsprogskompetencer er helt og aldeles afgørende for, at Danmark kan følge med i konkurrencen om at have en veluddannet, kompetent arbejdskraft.

På samme tid skal vi arbejde for, at danske børn og unge mestrer det danske sprog i tale og på skrift.

Sprog udvikles ikke mindst gennem uddannelse, og partierne mener, at regeringens sats på et uddannelsesløft af den danske befolkning er et væsentligt bidrag til en fortsat udvikling af det levende danske sprog.

I de senere år er der gennemført en række vigtige tiltag. Der er indført obligatorisk sprogvurdering i dagtilbud, og børne- og undervisningsministeren har igangsat et udviklingsprogram målrettet dagtilbud, hvor der er fokus på sproglig forståelse. Der er indført i alt seks ekstra ugentlige lektioner i dansk i 1. til 3. klasse. På de 3-årige gymnasiale uddannelser er der arbejdet med et øget fokus på elevernes studieforberevende skrivekompetencer, og på erhvervsuddannelserne er der sket en målrettet indsats om læsevejledning i forbindelse med den nationale læsehandlingsplan.

Ligeledes er der på finansloven for 2012 afsat 25 mio. kr. til at styrke læse-stave-indsatsen over for de mere end 700.000 voksne danskere, der har svært ved sproget, og også på finansloven for 2013 er der afsat midler til initiativer over for denne gruppe.

Dansk som arbejds- og undervisningssprog er en naturlig og grundlæggende del af de videregående uddannelsers virke. Institutionerne er ikke blot brugere af sprog, men har som forsknings- og uddannelsesinstitutioner en nøglerolle i forhold til den løbende udvikling af dansk som et komplet, funktionsdueligt

sprog inden for videregående uddannelser og forskning. Dette forhold skal balanceres med hensynet til internationaliseringen. Uddannelserne skal forberede de studerende til et globaliseret arbejdsmarked, hvor fremmedsprogskompetencer, herunder både engelskkompetencer og øvrige fremmedsprogskompetencer er helt centrale, ligesom den forskning, der foregår på landets universiteter, skal være af høj international klasse.

S, RV og SF har noteret sig, at Uddannelsesministeriet snart etablerer et uddannelsesregister, der giver mulighed for at monitorere udviklingen i undervisningssproget for alle landets videregående uddannelser. Uddannelsesregisteret vil som noget nyt indeholde informationer om, hvilke sprog de enkelte uddannelser udbydes på. Regeringen er altså i høj grad opmærksom på det danske sprogs betydning. Regeringen iværksætter løbende tiltag, som løfter de dansksproglige kompetencer, og holder i øvrigt øje med den sprogpoltiske udvikling på landets uddannelsesinstitutioner.

Det danske sprog lever altså i bedste velgående; det fornyer sig hele tiden. Der produceres masser af dansksproget musik, der produceres dansksproget teater og dansk litteratur. Danskerne samles om dansksprogede tv-serier som »Borgen« og »Forbrydelsen«, og der produceres dansksprogede film, som både sælger billetter i Danmark og vinder internationale priser.

Dansk Folkeparti lægger med dette beslutningsforslag op til, at der ikke må gives dansk støtte til film på andre sprog end dansk – til nød på nordiske sprog. Det er ødelæggende for dansk film. Ikke alene ville det forhindre, at man støttede Lars von Triers fantastiske film, som har bragt Danmark international berømmelse, men også film af andre danske instruktører, såsom Susanne Bier, der har vundet en Oscar for en udenlandsksproget film, ville det ikke være muligt at støtte i Danmark. Det er helt perspektivløst. Hvis det står til Dansk Folkeparti, skal studieværter i f.eks. DR også have påtaler, hvis de kommer til at bruge engelske ord i DRs programmer. Det er absurde forslag, særlig set i lyset af DR's indsats i forhold til at hævde og udvikle det danske sprog bl.a. ved ansættelse af en egentlig sprogredaktør.

Vi skal bevare og udvikle det danske sprog, og vi skal styrke danskernes kompetencer i fremmedsprog. Det gør vi med fornuftige tiltag der, hvor der er behov for det, og ikke med symbolske slag i luften og absurde forslag. Socialdemokratiet, Radikale Venstre og Socialistisk Folkeparti kan derfor ikke støtte Dansk Folkepartis beslutningsforslag.

Venstres medlemmer af udvalget ønsker at værne om vores fælles sprog og nationale identitet. I en globaliseret verden er det vigtigt at kende sine historiske og folkelige rødder. Her spiller det danske sprog en afgørende rolle, da det medvirker til at definere os som folk og som nation. Derfor er sproget afgørende for vores kulturelle fællesskab og historie. Af samme årsag vil Venstre beskytte og sikre vores modersmål.

Det danske sprog skal også fremover stå centralt som Danmarks kultursprog. Vi mener imidlertid ikke, at redskaberne til styrkelse af dansk sprog skal være forbud og unødigt regulering. I stedet skal vi benytte tiltag såsom en endnu bedre danskundervisning, sprogstimulation og en styrkelse af sprogkompetencerne hos lærere og pædagoger.

VK-regeringen gennemførte sammen med bl.a. Dansk Folkeparti en stribe initiativer, som har forbedret vilkårene for det danske sprog. Blandt initiativerne var flere timer til dansk i folkeskolen og fremme af sprogstimulation hos tosprogede børn. Desuden var der generelt fokus på at styrke sprogkundskaberne hos de studerende, ligesom public service-kontrakterne med DR betonedes dansk sprogbrug. Venstre vil gerne kvittere for Dansk Folkepartis medvirken til disse tiltag, som har gavnet vores modersmåls position og udvikling.

I Venstres optik er det vigtigt, at Danmark vedbliver med at være et åbent og internationalt samfund. Vi må i den forbindelse forholde os til, at forskningsområdet i høj grad er internationaliseret. Derfor er det vores opfattelse, at vi skal træde varsomt med krav om dansk sprogbrug på dette felt. Det samme gør sig gældende på uddannelsesområdet. Kundskaber i engelsk og eventuelt andre fremmedsprog er nemlig vigtigt i en globaliseret tidsalder.

Afslutningsvis vil Venstre understrege, at det er vigtigt, at dansk sprog fortsat styrkes og udvikles. Vi bifalder derfor hensigten med beslutningsforslaget og glæder os over betoningen af danskundervisningens afgørende rolle i folkeskolen.

Samlet set kan Venstre imidlertid ikke tilslutte sig beslutningsforslaget.

Det Konservative Folkepartis medlemmer af udvalget lægger stor vægt på at værne om dansk sprog og kultur. Men det kan ikke ske ved lovgivning, der er baseret på forbud og restriktioner. Derfor kan Det Konservative Folkeparti ikke støtte forslaget.

Et *mindretal* i udvalget (DF) indstiller beslutningsforslaget til *vedtagelse uændret*.

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret med medlemmer i udvalget og havde dermed ikke adgang til at komme med indstillinger eller politiske udtalelser i betænkningen.

En oversigt over Folketingets sammensætning er optrykt i betænkningen.

*Flemming Møller Mortensen (S) fmd. Jan Johansen (S) Benny Engelbrecht (S) Leif Lahn Jensen (S)
Troels Ravn (S) Mogens Jensen (S) Sophie Hæstorp Andersen (S) Marlene Borst Hansen (RV)
Lone Loklindt (RV) Linda Kristiansen (RV) Pernille Vigsø Bagge (SF) Ole Sohn (SF) Jonas Dahl (SF)
Rosa Lund (EL) Jørgen Arbo-Bæhr (EL) Kim Andersen (V) Martin Geertsen (V) nfmd.
Eva Kjer Hansen (V) Michael Aastrup Jensen (V) Flemming Damgaard Larsen (V)
Ellen Trane Nørby (V) Eyvind Vesselbo (V) Alex Ahrendtsen (DF) Morten Marinus (DF)
Karin Nødgaard (DF) Pia Kjærsgaard (DF) Simon Emil Ammitzbøll (LA) Lars Barfoed (KF)
Brian Mikkelsen (KF)*

Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ikke medlemmer i udvalget.

Venstre, Danmarks Liberale Parti (V)	47	Liberal Alliance (LA)	9
Socialdemokratiet (S)	44	Det Konservative Folkeparti (KF)	8
Dansk Folkeparti (DF)	22	Inuit Ataqatigiit (IA)	1
Radikale Venstre (RV)	17	Siumut (SIU)	1
Socialistisk Folkeparti (SF)	16	Sambandsflokkurin (SP)	1
Enhedslisten (EL)	12	Javnaðarflokkurin (JF)	1

Oversigt over bilag vedrørende B 13

Bilagsnr.	Titel
1	1. udkast til betænkning
2	Tidsplan for udvalgets behandling af beslutningsforslaget
3	2. udkast til betænkning